218

V
B J
C
915073
915136
III
Mag. St. Dr.

Ex Libris Nicolai

1776

Bibl. Jagiell.
1988 K 782/17 (107)

3/(10)

M O W A
J. W. JMCI XIĘDZA
F E L I X A
TURSKIEGO
BISKUPA ŁUCKIEGO Y BRZESKIEGO

Dnia 2. Października 1776. Roku.

NA SESSYI SEYMOWEY
M I A N A.

ENioſę Projekt o Kommiſſyach, więcey iak tygodniowey pracy do Tronu Waſzey Krolewſkiey Mci Pana Mego Miłł: nayprzod oddzielnie przez Prowincye Koronne w deliberowaniu czyniony, potym wſpolnie przez Delegowanych tak od Prowincyi Małopolſkiey, iako y Wielkopolſkiey przy kommunikowaniu wzaiem ſobie, z dwoch Projektow zgodnie w iedność Zdań, iednomyślnie w ieden Projekt zlany; A nioſę w czyſtey myśli formowany, duchem tchnącym Narodowemu dogodzić żądaniu, duchem pragnącym publiczne zaſpokoić użalenia.

Nioſę w tey ufności, że Waſza Krolewſka Mość Pan Moy Miłł:, ktory zawſze pragnieſz w ſpokoyności, y uſzczęśliwieniu widzieć Narod ſwoy; przyimieſz go łaſkawie, y że mu ſię nikt ſprzeci-

wiać

915082
III

wiać nie będzie, chyba ten, ktorego prywata uwodzi, albo ktory prywatny ſwoy intereſs nad publiczną przenoſi ſpokoyność.

Wyłączyliśmy zaś z tego Proiektu Sancita Konfederackie, Woiewodztwa, Ziemie, y prywatnych Obywatelow krzywdzące. Wyłączyliśmy Dekreta Konſyliarſkie, uſtawy Delegacyine approbuiące zaſkarżone Dekreta, approbuiące z krzywdą drugiego poczynione Tranzakcye, y nawet prywatnych maiątki, czyli dziedzictwa do niemaiących Prawa przenoſzące; A wyłączyliśmy nie z dobrey woli, lecz Notą Poſła Roſſyiſkiego, iuż wiadomą Waſzey Krolewſkiey Mci wſtrzymani.

Łatwo iednak ſię domyślić, że prywatnych intereſs, y ich intryga tę Notę zrobiła; bo ani myślić ſię godzi, żeby ta wſpaniała Monarchini, Nayiaśnieyſza Jmperatorowa Roſſyiſka, rozległemu Kraiowi ſwemu daiąca Prawa z ukontentowaniem wſzyſtkich; Nam chciała narzucać takowe, ktore ſię *cum æquitate Juris Naturæ* niezgadzaią.

Bo ſą Sancita, ktore zakazuią pozywać Obywatelow o pretenſye, y wſzyſtkim Sądom ſądzić Jch o nie, ſą Sancita zawieſzaiące Sprawy w Subſelliach, ſą Sancita zawieſzaiące Termina z Dekretow płacenia długow, ſą Sancita pozwalaiące nie płacenia długow dotąd, poki dłużnik od ſwoich Kredytorow nie odbierze, ſą y inne Prawu, y Sprawiedliwości przeciwne, o ktorych abyś Waſza Krolewſka Mość był informowany, ſą Delegowani godni Poſłowie od Prowincyi do wypiſania ich, y ſkoro dokończą, będę miał honor oddać w ręce Waſzey Krolewſkiey Mci.

Otrzymywać takowe Sancita, czyli wydawać one; aby nie pozywano o pretenſye, y Sąd o nie nieważył ſię ſądzić pod nieważnością Dekretow, nie ieſtże to wynoſić Obywatela *ſupra æqualitatem*? Nie ieſtże to niſzczyć Sprawiedliwość? Nie

ieſtże

ieſtże to ſprzeciwiać ſię Prawu Natury? Możeż bydź większa nieſzczęśliwość Narodu? kiedy wpływaiący w intrygi obcych, y ſzpieguiący czynności Seymowe, zaſłaniać ſię ogulnością Gwarancyi w naywiększych nieſprawiedliwościach mogą, a ukrzywdzeni Obywatele w uciemiężeniu ięczyć muſzą?

Co mowię za ſzczczęśliwość będzie tego Narodu? gdy zewnętrznie nie ieſteśmy beśpieczni? bo ſiły nie mamy, ieżeli ieſzcze y wewnętrznie maiątku ſwego, y Oſoby nikt nie będzie beśpieczny, upaść kray muſi.

Ale Nayiaśnieyſzy KROLU zapobież temu, wyniſzcz te Sancita, te Dekreta Konſyliarſkie, te Uſtawy Seymowe z krzywdą prywatnych ſtanowione, wſzakże Sprawiedliwość, y beśpieczeńſtwo każdey Oſoby, y maiątku ſą filarami Kraiu, od tego zawiſła Sława Majeſtatu, y Pamiątka Panowania Twego.

Zapobież Nayiaśnieyſzy PANIE! niech każdy Obywatel zna ſwoiego KROLA, niech zna naywyżſzą Zwierżchność Rzeczypoſpolitey, a w prywatach niech nieſzuka innego Pana. Poday Rękę ſkrzywdzonym Obywatelom, aby Proiekt oſobny w tey materyi napiſany, był czytany, y w deliberacyą Prowincyom był podany, o co z mieyſca mego wraz z Obywatelami dobrze myślącemi nayuſilniey dopraſzam ſię. A tym czaſem Proiekt, o ktorym ſię pierwey mowiło, do przeczytania oddaię.

34

Nota bene 3A

Kolossy choc naytrwartsze Czas niszczy
z Ser Kolossu w Potomkach= daleki
nie obalo wieki-
Pamięcy y wdzięczności dla naszego Krola
Ktorego Uszczęśliwiac Narod była wola,

1790.

Jan. Dedani. kupiec. wina. wengerskiego. Die 6. ...

25.000 —

Biblioteka Jagiellońska
stdr0023234